

חינוך והדרכה

מיכאל אודישק (עומד) הניח המוסד בשעת שיעור בבית-ספר בילדו בת-א.

יהודה כהנא, מנכ"ל המוסד בשעת שיחה ידדית עם שני הניכים

לא מוזמן היה חניך מוסד היתומים מבלה במוסד משך כל שעות היממה. שם הוא ישן, אכל, שיחק ולמד. תמיד בחברת אותם הילדים. אולם בינתיים הוכנס שינוי גדול: המוסד הוא עתה רק בית ממנו יוצא הנער לבית הספר ללמוד ואילו הוא חוזר אחרי השעורים.

מדי בוקר חוגרים הילדים את ילקוטי הגב ויוצאים ליד ילד לבית-ספר, לטבול לשעות ספורות באווירה הערה של לימודים, ריצות ומשחקים עם ילדים בני גילי הרחוקים מהי המוסד.

מאחר שהמוסד דתי, נשלחים הילדים לבית-ספר של הורם הד-תי. אולם גם כאן קובע הרקע המשפחתי של הנער — אם משפחה אדוקה ביותר ושומרת מסורת, הוא נשלח לבית-ספר אשר הלימודים התורניים תופסים בו חלק עיקרי. במקרים אחרים מסתפק המוסד בחינוך דתי כללי.

עם שובם הביתה, למוסד, עוסקים הם בכל העיסוקים של נערים: הכנת שעורים, קריאה, ריצות בחצר. בשעות אלה מורגשת פעילותו של המדריך-המחנך. יש למישהו בעייה, הוא מוכן להציע פתרון. השעור רים היו קשים? הוא מסביר או תם מחדש. ילד זקוק לעידוד? הוא משוחח אתו. מישהו מראה הסתגרות בתוך עצמו? הוא לך קח אותו לטיול בצד. בשבילם הוא הכל — מורה, חבר, מדריך ואב גם יחד. עליו מוטלת הדאגה לכל צרכי הילד, לצרכי הנפש וצרכי הגוף, ידיו המעצבות את אופיו ודמותו של הנער, קובעות את דרך חייו לעתיד.

החיים היומיומיים במוסד

כל ילד בבית-יתומים הוא בחזקת אב ואם לעצמו. כאשר הוא מתעורר בבוקר ואין אם שתדאג לענייניו הקטנים והגדולים השוטפים — רחצה, הלבשה, נקיון — את כל זה חייב הילד לעשות לבדו. ישנה, כמובן, השגחתו של המדריך הלא במוסד והנמצא שם כמעט משך כל שעות היום. אך טבעי הוא כי ההשגחה שטחית בלבד בכל הנוגע לעניינים השוטפים.

החיים במוסד קבועים לפי לוח זמנים, המתחיל עם ההשכמה (5:45), עובר דרך תפילות, לימודים, ארוחת ומשחקים ומסתיים ב-8:30 בערב, שעה בה צריכה הקבוצה הבוגרת להמצא במטה.

כל העניינים השוטפים נעשים באמצעות תורנים המתמנים מדי יום מבין החניכים: הם אשר מעירים את חבריהם בבוקר, מכינים את

השולחן ומחלקים את הארוחות. גישתם לכל התפקידים היא כגישת ילד אחר להשקת הגינה בביתו או לשמירה על אחותו הקטנה ממנו.

דקות ספורות אחרי שש כל בוקר כבר עומדים הילדים בתור למקלחת, לרחוץ את פניהם ליד אחד משני הברזים, להסתרק, לנקות את השניים. כשהארוחה נגמרת והם מוכנים לצאת לבית-הספר אין אב שממנו יוכלו לבקש דמי-כיס או אם שתסקור אותם סקירה חדה אחרונה לראות אם שמרו על כללי הנקיון. דאגה זו היא גם כן חלק מתפקידם היומי; הם קוראים לה מפקד הנקיון. במחברת גדולה, העוברת לפי תורנות מילד לילד, רשומים שמות כל החניכים; התורן סוקר את נקיון חבריו — ידיים, אצבעות, צפרניים, הוסעה כללית, לבוש — ורשום ציונים לפי שיטה מסוימת.

בתיאבון נחפו. התורנים ערכו את השולחן, חילקו את ארוחת הבוקר. שלמה סינוני, שנמר רק עתה את תפילת הבוקר, אוכל בתיאבון נחפו — בעוד כמה דקות עליו לרוץ לבית-הספר. הוא נכנס למוסד בגיל ארבע.